

ДЕЯКІ АСПЕКТИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФОРМУВАННЯ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

Дмитро Мирославович ТАЦЮК,
*Чернівецький інститут Міжнародного
гуманітарного університету*

Науковий керівник: Сівак О. В.

Право громадян України на свободу об'єднання в політичні партії та громадські організації для здійснення й захисту своїх прав і свобод і задоволення політичних, економічних, культурних, соціальних та інших інтересів є конституційною нормою (Стаття 36 Конституції України) [1]. Теж саме стосується й утворення та об'єднання громадян у релігійні організації.

Статтею 35 Конституції України засобом реалізації права на свободу віросповідання визнано релігійні організації, відокремлені від держави [1].

Проте, ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яке релігійне об'єднання громадян чи обмежений у правах за належність чи неналежність до релігійних організацій.

Чинне цивільне законодавство віднесло релігійні організації до некомерційних товариств (Стаття 85 Цивільного кодексу України) [2], тобто таких товариств, що не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками. У подальшому особливості правового статусу окремих видів таких товариств закон передає до відання спеціального законодавства. Отже такі товариства є різновидам товариств некомерційного спрямування, що характерно для громадських організацій.

Стаття 112 Господарського кодексу України [3] встановила правовий статус підприємства об'єднань громадян, релігійних організацій. Ним визнано унітарне підприємство, засноване на власності об'єднання громадян (громадської організації, політичної партії)

або власності релігійної організації для здійснення господарської діяльності з метою виконання їх статутних завдань. При цьому право власності об'єднань громадян реалізують їх вищі статутні органи управління в порядку, передбаченому законом та статутними документами. Право власності релігійних організацій реалізується їх органами управління відповідно до закону.

Стаття 7 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» [4] визначає наявність в Україні релігійних організацій з числа релігійних громад, управлінь і центрів, монастирів, релігійних братерств, місіонерських товариств, духовних навчальних закладів, а також об'єднань з вказаних релігійних організацій. Отже виділяється два рівні таких специфічних суб'єктів: релігійні організації та об'єднання цих організацій. При тому стосовно останніх встановлено, що релігійні об'єднання представляються центрами та/або управліннями.

Очевидно, що відповідно до завдань у конструкції релігійна організація повинна бути чітко визначена у своїх права та юридичних обов'язках, гарантувати сприянню становленню гуманізму і суспільної моралі, громадянської співробітництва і злагоді. Критерій світогляду чи віросповідання є лише орієнтиром спрямування діяльності таких суб'єктів права. Під віросповіданням зазвичай розуміють приналежність людини до якої-небудь релігії, церкви, деномінації, чи релігійного об'єднання, що має своє вироблене віровчення, культ та організаційну структуру [5, с. 81].

Держава захищає права і законні інтереси релігійних організацій, сприяє становленню відносин взаємної релігійної терпимості й поваги серед віруючих різних віросповідань та їх релігійними організаціями, бере до відома і поважає традиції та внутрішні настанови релігійних організацій, якщо вони не суперечать законодавству.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.

2. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За заг. ред. Є. О. Харитонова, О. І. Харитонової, Н. Ю. Голубевої. К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 740 с.

3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18, 19-20, 21-22. Ст. 144.

4. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23.04.1991 р. №987-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 25. Ст. 283.

5. Християнство. Словарь. / Андронova В. П., Белов А. В., Блаженov К. П. и др. / Под общ. ред. Митрохина Л. Н. и др. М.: Республика. 1994.